

REZUMATUL TEZEI DE ABILITARE

The Importance of Inwardness: The Spectrum of Biblical Faith From Intention to Practical piety and Life in the Community

Conf. Univ. Dr. Botică Aurelian
Universitatea Emanuel din Oradea

Teza de abilitare, în traducere românească *Importanța interiorității: spectrul credinței biblice de la intenție la pietate practică*, este prezentată în conformitate cu cerințele prevăzute în metodologia legală a sistemului românesc de învățământ superior. Teza conține trei părți distincte, conform metodologiei specificate. Prima parte detaliază baza proiectelor mele de cercetare de la finalizarea programului de doctorat la Hebrew Union College – Institutul de Religie Iudaică, Cincinnati, și până în prezent. A doua parte este planul de dezvoltare a carierei mele științifice, profesionale și academice. A treia parte este bibliografia care susține cercetarea menționată mai sus.

În prima parte a tezei, analizez succint baza cercetării mele principale, și anume studiul *conceptului de intenție umană sau motivație interioară*, așa cum se regăsește în trei grupuri principale de texte, reprezentând iudaismul antic, elenistic și rabinic: Scriptura, Filon din Alexandria și rabinii. Fiecare dintre aceste grupuri de texte este analizat în baza a trei criterii principale.

Primul criteriu este *rolul intenției în domeniul dreptului penal*, unde examinez o serie de scenarii posibile de omucidere, de la omucidere neintenționată/accidentală la omucidere premeditată. Al doilea criteriu este rolul intenției în *domeniul dreptului cultic/ritual*, unde abordez conceptul de intenție în contextul mai larg al ofenselor și transgresiunilor cultice. Al treilea criteriu este noțiunea de *intenționalitate în cazurile pe care le-am numit „non-acțiune”*, adică acele cazuri în care textele consideră că motivația interioară a autorilor este mai importantă decât acțiunile vizibile în sine. Astfel, am propus un model în care cazurile variază de la cele „minime” la cele „maxime” în ceea ce am numit „culpabilitatea sau aprecierea intenției pure.”

În capitolul despre Filon din Alexandria, am identificat tendința acestuia de a formula o doctrină a „culpabilității interioare”, sau evaluarea aprecierii și/sau a culpabilității pe baza intențiilor pure. În final, în capitolul despre literatura rabinică, am argumentat că rabinii folosit o gamă largă și o serie nouă de termeni pentru intenție, dar și o complexitate evidentă a cazurilor dezbătute pentru a demonstra că „intenționalitatea” rămâne concept important în cazurile penale, cultice, etice și pietiste.

În a doua parte a tezei de abilitare, am trecut în revistă cercetările pe care le-am realizat de la finalizarea disertației mele până în prezent. Cercetările mele de atunci au luat următoarele forme. În primul rând, în lucrările din domeniul *intenției* am continuat să explorez studiul despre intenționalitate pe care l-am finalizat în disertația de doctorat. În al doilea rând, domeniul

limbilor semitice am analizat o serie de teme religioase din perspectiva religioasă, dar și lingvistică. În al treilea rând, în domeniul *religiei israelite antice* am continuat să explorez interesul meu inițial pentru „intenționalitate”, de această dată din perspectiva fenomenelor religioase și a idolatriei în Biblie și în Orientul Antic Apropiat. În al patrulea rând, în domeniul *gândirii elenistice și creștine timpurii*, am examinat mai multe teme legate de termeni și fenomene de importanță religioasă și teologică în partea târzie a istoriei Bibliei. În al cincilea rând, în domeniul *studiilor rabinice* am abordat teme teologice, lingvistice și religioase importante în literatura iudaică. În al șaselea rând, în zona *intersecției dintre studiile biblice și cele teologice/filosofice*, am abordat teme de importanță teologică și filozofică: teodiceea, controversele istorice privind Cina Domnului, aspectul etic al inteligenței artificiale, libertatea umană și moralitatea. În al șaptelea rând, în domeniul de intersecția dintre *teologie, filozofie și literatura modernă*, am abordat o serie de teme care vizează probleme biblice, teologice și filozofice, așa cum se regăsesc ele în diferite opere literare moderne.

În a treia parte a tezei, am enumerat câteva dintre principalele direcții de cercetare pe care le urmez în prezent, și pe care intenționez să le continui și în viitorul apropiat. În primul rând, cercetările mele privind intenționalitatea și religia m-au condus să explorez în continuare teme colaterale în *domeniul general al religiei*. În acest domeniu, am căutat o abordare comparativă asupra noțiunii de *justiție în Israelul antic* și *justiția în Orientul Apropiat Antic*. De asemenea, în domeniul religiei, lucrez în prezent la articole care abordează mai multe teme din literatura rabinică (creația, cultul, intenționalitatea).

În al doilea rând, o direcție majoră de cercetare pe care o urmez acum este în domeniul lingvisticii. Aici intenționez să finalizez o *Gramatică a limbii ebraice biblice*, un proiect pe care l-am început acum douăzeci de ani în timpul studiilor doctorale la Hebrew Union College. Consider că un nou manual de gramatică ebraică biblică pentru cititorii români, care să adopte o perspectivă iudaică asupra gramaticii ebraice, nu doar una tipic creștină, este urgent necesar.

În al treilea rând, urmez o altă direcție de cercetare și în domeniul studiilor intertestamentare. Acest domeniu a făcut parte din cercetarea mea de doctorat, care a avut loc la intersecția dintre iudaismul elenistic și cel rabinic. Cred că studenții români interesați de contextul formativ al creștinismului timpuriu au nevoie de o carte care să analizeze acest fenomen din perspectiva surselor grecești, rabinice și iudaice elenistice.

În final, în a treia parte a tezei de abilitare, am enumerat două grupuri de resurse bibliografice. Primul grup conține lista bibliografică pe care am utilizat-o în proiectele mele de cercetare de până acum. Lista include lucrări în limbile engleză, franceză, germană și română. Al doilea grup conține titlurile propriilor mele proiecte, începând cu publicarea tezei de doctorat și continuând cu toate contribuțiile ulterioare pe care le-am adus în domeniul studiilor religioase și lingvistice.